

BASES D'ACORD PER A UN PACTE TERRITORIAL PER A LA PROMOCIÓ ECONÒMICA, L'OCUPACIÓ I LA COHESIÓ SOCIAL A LA CIUTAT DE GIRONA

1. El mercat laboral gironí

La ciutat de Girona, amb una població de 75.000 habitants, constitueix el nucli d'un espai d'activitat econòmica i laboral que transcendeix els límits administratius del municipi.

Les darreres dades sobre mobilitat obligada per desplaçaments residència-treball del Cens de 1996 (www.idescat.es) indiquen que a la ciutat hi ha localitzats 34.044 llocs de treball, 18.774 ocupats per homes i 15.270 per dones. Per professions, els tècnics i professionals de suport (7.773), els tècnics i professionals científics i intel·lectuals (6.436) i els treballadors/-es de serveis i venedors/-es de comerç (4.735) constitueixen els grups majoritaris en el mercat de treball gironí.

Segons aquestes dades censals, la població treballadora resident al municipi és de 28.306 persones (16.392 homes i 11.914 dones), de les quals 19.473 treballen a la mateixa ciutat i 8.833 es desplacen a treballar fora. Diàriament, 14.571 persones residents fora de Girona venen a treballar a la ciutat (8.364 homes i 6.207 dones).

A finals de l'any 2002, el nombre de comptes de cotització en el Registre General de la Seguretat Social era de 4.215, de les quals 3.507 corresponien al sector dels serveis, 395 a la construcció i 295 a la indústria. El nombre de treballadors i treballadores cotitzants era de 46.038. El sector dels serveis, amb 40.273 efectius, aplegava el 87,5% dels cotitzants, seguit de la indústria i la construcció amb 2.925 i 2.763 respectivament.

El registre d'autònoms comptabilitza, en el mateix període, 5.921 cotitzants, el 77,6% dels quals es localitzen en el sector dels serveis, seguit de la construcció amb el 12% i la indústria amb el 9,2%.

La mitjana d'atur registrat a l'Oficina de Treball de la Generalitat l'any 2002 ha estat de 2.063 efectius (853 homes i 1.210 dones), majoritàriament persones amb estudis d'EGB o Certificat Escolar. En relació a la població d'entre 15 i 64 anys, el nombre de persones en atur representa el 4% (un 3,4% són homes i un 4,6% dones).

Al llarg de l'any 2002, a la ciutat de Girona es van signar 40.216 contractes de treball (21.506 les dones i 18.710 els homes), dels quals 4.491 eren indefinits i 35.725 temporals.

En termes operatius, podem considerar un mercat de treball com l'àrea geogràfica en la qual normalment les persones treballen o cerquen feina sense haver de traslladar la seva residència habitual. D'altra banda, hom considera que hi ha municipis amb prou massa crítica de població i activitat econòmica i laboral com per generar un mercat de treball propi.

Totes dues consideracions ens permeten concloure que la ciutat de Girona genera un mercat de treball propi que abasta un ampli territori més enllà dels límits administratius del municipi.

Les dades apuntades anteriorment situen el mercat de treball gironí en una posició de competitivitat favorable respecte la situació general del mercat de treball català i espanyol. Tot i així, comparteix amb aquests altres mercats situacions que comporten reptes i també oportunitats.

Les dades del padró municipal de Girona aprovat el gener de 2002 indiquen que, dels 78.630 habitants de la ciutat, el 6,9% (5.433) són immigrants vinguts de fora de l'Estat espanyol, el 73,6% dels quals se situen en la franja d'edat laboral (15-64 anys). La integració social i laboral d'aquestes persones suposa alhora un repte i una oportunitat de millora del mercat de treball i de la cohesió social.

D'altra banda, el mercat de treball gironí afronta també el repte de combatre la sinistralitat laboral. Les dades del Departament de Treball indiquen que l'any 2002 es van produir a la demarcació de Girona 17.065 accidents laborals (262 més que el 2001), 24 dels quals van ser mortals. Al Gironès, el mateix any 2002, el nombre d'accidents laborals va ser de 5.182 (335 més que l'any anterior), 7 dels quals van ser mortals. L'estudi i la implementació de mesures és un compromís present en l'àmbit de la concertació laboral.

2. L'Estratègia Europea per a l'Ocupació (EEO)

Cap a mitjans de la darrera dècada, la Unió Europea va deixar de considerar l'atur com un problema intern dels estats membres. El Consell Europeu d'Essen de desembre de 1994 va incloure, entre les prioritats de la Unió, la lluita contra la desocupació.

El Tractat d'Amsterdam, aprovat el juny de 1997, defineix l'ocupació com una qüestió d'interès comú dels estats membres i incorpora als objectius de la Unió Europea "promoure un alt nivell d'ocupació".

El Consell Europeu extraordinari sobre l'ocupació de Luxemburg de novembre de 1997 va decidir avançar l'entrada en vigor de les disposicions sobre l'ocupació del Tractat d'Amsterdam i establir així l'estratègia coordinada de les polítiques d'ocupació dels estats membres.

L'estratègia europea per a l'ocupació (EEO) suposa l'adopció d'unes directrius comunes per a tots els estats membres, la plasmació d'aquestes directrius en plans estatals anuals per a l'ocupació i l'examen de la Comissió i el Consell Europeu dels resultats dels plans dels diferents estats. L'aprovació de les directrius per a l'ocupació de l'any següent i les recomanacions específiques per a cada país completen l'anomenat "Procés de Luxemburg".

Els quatre pilars sobre els que es basen les directrius són:

- Millora de la capacitat d'inserció professional dels treballadors/-es
- Desenvolupament de l'esperit d'empresa
- Foment de la capacitat d'adaptació dels treballadors/-es i de les empreses
- Reforçament de les polítiques d'igualtat d'oportunitats per accedir al mercat de treball.

El Consell Europeu de Lisboa de març de 2000 revisa l'EEO i fixa nous objectius: créixer econòmicament de manera sostenible i, alhora, crear més i millors llocs de treball i aconseguir major cohesió social. S'hauria d'arribar a l'any 2010 amb una taxa total d'ocupació del 70%, amb un increment de la taxa femenina fins al 60%.

El març de 2001, el Consell Europeu d'Estocolm acorda establir, per a gener de 2005, uns objectius intermedis del 67% de taxa d'ocupació general i del 57% per a les dones; així mateix acorda "fixar per a la UE l'objectiu d'augmentar la taxa mitjana d'ocupació dels homes i les dones de més edat (55-64) fins al 50% per al 2010".

La Unió Europea atorga al món local un paper rellevant en el desplegament de l'EEO. En les conclusions de la Cimera de Luxemburg i en nombrosos textos posteriors són constants les referències a l'especificitat territorial, el creixement endogen, la planificació estratègica territorial, la iniciativa local i els pactes locals d'ocupació.

El món local, compromès ja des de la constitució dels ajuntaments democràtics en la lluita contra l'atur, veu reconeguda així la seva posició clau en la generació i aplicació de les polítiques de desenvolupament econòmic i cohesió social de la Unió Europea.

La concertació entre els governs locals, les organitzacions sindicals i empresarials i els altres integrants de la societat civil que actuen en el territori configura aquest nou marc estratègic de resposta local als problemes de desenvolupament econòmic i social amb què avui s'enfronta l'espai comú de la Unió Europea.

3. Els pactes territorials per a l'ocupació

Els pactes locals per a l'ocupació, o pactes territorials, són l'expressió de la voluntat dels agents locals de planificar i concertar les polítiques actives d'ocupació en un determinat territori amb l'ànim d'optimitzar els recursos i millorar-ne l'eficàcia, eficiència i equitat.

L'any 1997 la Comissió Europea va finançar, com a accions innovadores, 89 pactes arreu d'Europa i avui dia, a Catalunya, els pactes territorials juntament amb el Pla de desenvolupament de polítiques actives d'ocupació i l'Observatori del Mercat de Treball, són considerats els "instruments estratègics per a la participació, la coordinació i la programació de les actuacions ocupacionals del Servei d'Ocupació de Catalunya" (LLEI 17/2002, de 5 de juliol, d'ordenació del sistema d'ocupació i de creació del Servei d'Ocupació de Catalunya).

Així doncs, els pactes territorials es configuren com mecanismes actius que articulen la concertació social i la corresponsabilitat dels agents locals en la traducció del creixement econòmic en inclusió social, especialment pel que fa a les persones en situació social més precària. I operativament, es configuren com un àmbit de concertació i participació dels principals agents que intervenen en un territori en matèria d'ocupació, i alhora com un mecanisme col·laborador a la planificació i programació del nivell territorial superior (Pla de desenvolupament de les polítiques actives d'ocupació).

L'enfocament "de baix a dalt", un partenariat ampli i una estratègia que contempli les accions d'una forma integral (com un tot) i integrades (cohesionades entre si) són algunes de les bases en les quals es fonamenten els pactes territorials.

El Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, mitjançant l'Ordre de 14 de maig de 2003 (DOGC núm. 3888 – 21/5/2003), va aprovar les bases reguladores de les subvencions relatives a les accions de desenvolupament local per dur a terme en el marc dels pactes territorials per a l'ocupació. Les actuacions subvencionables a l'empara d'aquesta Ordre s'han de desenvolupar en zones elegibles de l'objectiu número 2 del Fons Social Europeu i seran cofinançades en un 50% per les entitats integrants del Pacte.

A la demarcació de Girona, la Diputació provincial, els sindicats CC OO i UGT, l'organització empresarial FOEG i els consells comarcals de les terres gironines van signar el 21 de desembre de 2001 el *Pacte Territorial per a l'Ocupació de les comarques de Girona*. L'esmentat pacte desenvolupa les seves actuacions en consonància amb l'Ordre del Departament de Treball abans citada i té com a entitat coordinadora el Consell Comarcal de la Garrotxa.

D'altra banda, la Unió Europea ha aprovat el projecte anomenat "Estratègia Catalana per l'Ocupació" (ECO) presentat a finals de 2002 per la Generalitat de Catalunya i les quatre Diputacions Provincials catalanes. El projecte consisteix en l'establiment d'una estratègia d'ocupació per al conjunt del territori català que es basa en l'acció dels ens locals mitjançant la configuració d'un sistema de plans locals per a l'ocupació en tot el territori català d'acord amb les lògiques dels mercats de treball locals. Aquest projecte encara està en fase inicial; actualment s'està treballant en reforçar el paper dels pactes territorials com instruments estratègics de planificació i dotar-los de metodologies i eines telemàtiques per homogeneïtzar el funcionament.

La ECO reforça així el paper dels pactes locals per a l'ocupació com a instruments estratègics de planificació i actuació territorial aplicables al conjunt dels mercats de treball locals.

En conseqüència, els sotasignats, representants de l'Ajuntament de Girona, organitzacions empresarials i organitzacions sindicals.

MANIFESTEN

Que l'any 1996 es va crear el Consell Econòmic i Social de Girona (CESGi) com a òrgan municipal de participació dels agents econòmics i socials en el desenvolupament econòmic, ecològic i social de la ciutat.

Que el CESGi disposa d'una Comissió d'Inserció Econòmica integrada per membres del CESGi, la Universitat de Girona i membres qualificats del Tercer Sector Social que desenvolupa la seva activitat en els camps següents: seguiment de les experiències de treball dels integrants, debat estratègic, desenvolupament de projectes comuns, anàlisi de conjuntura laboral i social i validacions de projectes presentats per les entitats.

Que, com a part del debat estratègic, la Comissió d'Inserció Econòmica del CESGi, d'acord amb aquest, ha obert un procés de consultes per a la formalització d'un Pacte Local per a l'Ocupació.

Que l'articulació d'aquest procés ha estat encarregat a la Unitat de Promoció i Desenvolupament de les Comarques Gironines, projecte promogut per l'Associació per a l'Orientació Laboral i Empresarial de les Comarques Gironines (entitat formada pels sindicats CCOO i UGT i la Universitat de Girona) en col·laboració amb l'Ajuntament de Girona, a través del Dispositiu Municipal d'Inserció Econòmica.

Que totes les parts consultades mostren una posició favorable a aprofundir en les polítiques de concertació local desenvolupant nous mecanismes que les afavoreixin.

Atès les manifestacions anteriors,

ACORDEN

Primer. Constituir un Pacte territorial per a la promoció econòmica, l'ocupació i la cohesió social a la ciutat de Girona.

Segon. Establir com a objectius generals del Pacte els quatre pilars sobre els que es basa l'Estratègia Europea per l'Ocupació:

- Millora de la capacitat d'inserció professional dels treballadors/-es
- Desenvolupament de l'esperit d'empresa
- Foment de la capacitat d'adaptació dels treballadors/-es i de les empreses
- Reforçament de les polítiques d'igualtat d'oportunitats per accedir al mercat de treball.

Tercer. Establir com a objectius específics:

- La promoció de noves activitats generadores d'ocupació, el foment de l'esperit emprenedor i el suport a les petites i molt petites, i mitjanes empreses.
- La millora quantitativa i qualitativa del mercat de treball local mitjançant:
 - la creació d'ocupació
 - la millora la formació dels treballadors i treballadores
 - l'increment de la presència en el mercat de treball de persones incloses en col·lectius amb més baixa participació laboral.
 - la lluita contra la sinistralitat laboral
 - el foment de la contractació estable
 - el reforç dels vincles de relació entre la formació universitària, la professional i les necessitats laborals i empresarials de les comarques gironines.
- L'enfortiment de la cohesió social mitjançant:
 - el desplegament d'accions adreçades a persones en risc d'exclusió social, inclosa la creació neta d'ocupació tutelada.
 - l'emergència al mercat ordinari de les activitats laborals en precari i de l'economia informal
 - el foment de la integració social i laboral de la població treballadora immigrant.

I establir com a objectius relacionals:

- Contribuir a la planificació i programació del pla de desenvolupament de les polítiques actives d'ocupació.
- Ser un àmbit de concertació i participació dels principals agents que intervenen en el territori en matèria d'ocupació amb les funcions d'analitzar els mecanismes dins el mercat de treball i oferir propostes d'estratègies d'acord amb les oportunitats del seu àmbit .

Quart. Desenvolupar els estudis necessaris per a la realització d'un diagnòstic comú com a base per a l'elaboració d'un Pla d'Acció Local per a l'Ocupació.

Cinquè. Crear un Comitè de Direcció, format pels agents signants del Pacte, encarregat de fixar les directrius i prioritats per desenvolupar en el si del Pacte.

Sisè. Designar l'Ajuntament de Girona entitat coordinadora del Pacte.

Setè. Establir mecanismes de coordinació i col·laboració amb el Pacte Territorial per l'Ocupació de les Comarques de Girona a efectes de millorar l'eficàcia i l'eficiència de les actuacions.

Vuitè. Articular la presència en el Pacte, mitjançant òrgans consultius i espais de codecisió, dels agents locals que decideixin adherir-s'hi, tot fent esment especial a la Universitat de Girona i a les entitats dels Tercer Sector Social.

Novè. Disposar dels recursos tècnics i humans necessaris per el desenvolupament de les accions concretes que se'n derivin del pacte.

Girona, 25 de juny de 2003.

Entitats signants

Per l'Ajuntament de Girona

Sra. Anna Pagans
Alcaldeessa

Per CC OO

Sr. Joaquim Xavier García
Secretari d'Ocupació i Acció Sindical
CCOO comarques gironines

Per FOEG

Sr. Joan Almirall
President

Per UGT

Sr. Camil Ros
Secretari general d'UGT de les
comarques gironines

**Per la Cambra de Comerç, Indústria i
Navegació de Girona**

Sr. Antoni Hostench
President

Entitats adherides

Per Caritas Diocesana de Girona

Sr. Lluís Puigdemont
Secretari general

Per Creu Roja

Sr. Josep M. García-Gastón
President de Creu Roja de Girona

Per la Fundació Drissa

Sr. Martí Masferrer
Secretari

**Per la Fundació Privada Ramon
Noguera**

Sra. Lourdes Marquès
Secretària del patronat

Per MIFAS

Sr. Pere Tubert
President

Per la Universitat de Girona

Sr. Joan Batlle
Rector